

سنجش تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی بر خودکارآمدی دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان

سخنران:

رحمت اله خسروی

استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان

Khosravi_tmu@hotmail.com

«هفدهمین برنامه پژوهش دانشگاه فرهنگیان»

زنجان - دی ماه ۱۳۹۶

رئوس مطالب:

- ✓ مقدمه و طرح مسأله
- ✓ مرور مبانی نظری و پیشینه
- ✓ روش شناسی
- ✓ ارائه یافته های مطالعه
- ✓ بحث و نتیجه گیری پیرامون یافته ها
- ✓ پرسش و پاسخ

مقدمه و طرح مسأله

- ✓ دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان به سبب پذیرش مسئولیت خطیر معلمی در قبال بهزیستی و بالندگی دانش آموزان، موقعیت حساس و خاصی دارند.
- ✓ آنها پس از فراغت از تحصیل وظیفه ی تربیت دانش آموزان و رشد آنها در ابعاد و ساحت های مختلف شخصیتی را بر عهده خواهند گرفت.
- ✓ مشاهدات و تجارب زیسته نشان می دهد بسیاری از دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان به دلایل و عوامل مختلف خود را فردی کارآمد نمی پندارند.

مقدمه و طرح مسأله

□ برخی از نشانه های خود ناکارآمدی دانشجو معلمان عبارتند از:

- ✓ شک و تردید درباره توانایی ها و قابلیت های خود
- ✓ تأکید بر نقاط ضعف به جای انگیزه گرفتن از قابلیت ها و نقاط قوت خود
- ✓ عدم بلوغ در خود شناسی
- ✓ تردید در نظام شایستگی های خود
- ✓ سرباز زدن از انجام برخی تکالیف دانشگاهی
- ✓ نگرانی از موفقیت خود در زمینه های شغلی، اجتماعی و فردی در آینده
- ✓ تردید درباره مهارت های شناختی، اجتماعی، عاطفی و رفتاری که متناسب با حرفه معلمی در دانشگاه کسب کرده اند.
- ✓ تردید و شک درباره عدم کسب توانایی های لازم در تصمیم گیری های شخصی و

مقدمه و طرح مسأله

- ✓ تلقی ناکارآمدی توسط دانشجومعلم، آسیب جدی در مأموریت و چشم انداز معلمی آنها ایجاد خواهد کرد.
- ✓ به طور مشخص عوارضی چون خستگی، کسب نگرش منفی نسبت به دانش آموزان، افت کارآیی در تدریس و ایجاد باورهای منفی از جمله عوارض عدم خودکارآمدی در دانشجومعلمان هستند.
- ✓ بر این اساس، تقویت خودکارآمدی دانشجومعلمان اهمیت ویژه ای دارد و ضروری است این مهم به روش های مختلف انجام شود.
- ✓ یکی از روش های اثربخش که تأثیر آن روی موضوعات مختلف مورد مطالعه قرار گرفته است «آموزش مهارت های اجتماعی» است.

مفهوم و مبانی نظری خودکارآمدی

- ✓ مفهوم خودکارآمدی به باورها یا قضاوت های فرد نسبت به توانایی های خود در انجام وظایف و مسئولیت ها اشاره دارد.
- ✓ این مفهوم از نظریه شناختی - اجتماعی روان شناس مشهوری به نام بندورا (۱۹۹۷) مشتق شده است.
- ✓ نظریه شناختی - اجتماعی بندورا به ارتباط متقابل رفتار، محیط و عوامل فردی (عوامل شناختی، عاطفی و بیولوژیک) تاکید می کند.

مفهوم و مبانی نظری خودکارآمدی

✓ بندورا معتقد است احساس خودکارآمدی می تواند نقش مهمی در رویکرد و نگاه فرد به اهداف، تکالیف و چالش هایش داشته باشد.

✓ افرادی که دارای خودکارآمدی بالایی هستند، نه تنها معتقدند که توانایی هایشان فراتر از تکالیف و موقعیت های دشوار است، بلکه در مواجهه با مسائل چالش برانگیز یاد می گیرند و تبحر پیدا می کنند. این افراد به انجام تکالیف با کمترین استرس و با علاقه مندی و حس تعهد عمیق می پردازند.

✓ با توجه به آنچه گفته شد نظریه بندورا می تواند پایگاه تئوریک مناسب و مرتبطی برای واری مفهوم خودکارآمدی دانشجومعلم باشد.

مفهوم و مبانی نظری مهارت های اجتماعی

✓ مهارت های اجتماعی مهارت هایی هستند که موانع روابط اجتماعی مثبت و عملکرد اجتماعی موفق را برطرف می کنند و می توانند به عملکرد موثر و مفید کمک کنند (ماتسون، ۱۹۹۰).

✓ مهارت های اجتماعی در بسیاری از زمینه های عملکردی در زندگی یک فرد - مانند رفتار مناسب، عزت نفس بالا، میزان و کیفیت شاد بودن، رضایت از زندگی و ... - نقش دارد.

✓ نقص های مربوط به رشد مهارت های اجتماعی، اثرات نامطلوبی بر سطح عملکرد کنونی و آتی فرد به جا می گذارد.

مفهوم و مبانی نظری مهارت های اجتماعی

□ در مطالعه حاضر مهارت های اجتماعی عبارتند از:

- ✓ توانایی گفتگو، آمادگی برای گوش دادن به دیگران، احترام به خود (عزت نفس)، احترام گذاشتن به احساسات و عقاید دیگران در تعاملات اجتماعی
- ✓ آگاهی از احساسات خود و نحوه ابراز آن در جامعه، شفاف کردن ارزش های خود و نحوه بروز آن در جامعه، همدلی و درک متقابل افراد در جامعه،
- ✓ نحوه برقراری ارتباط میان فردی، ارتباط کلامی و غیر کلامی موثر در جامعه، و نحوه انجام فعالیت در گروه ها.

طرح نهایی مسأله و پرسش های پژوهش

□ با توجه با آنچه تا کنون ذکر شد:

✓ مسأله مطالعه حاضر، سنجش تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی بر میزان خودکارآمدی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان است.

□ در این راستا پاسخ گویی به دو سوال زیر در دستور کار قرار گرفته است:

۱- آیا آموزش مهارت های اجتماعی در میزان خودکارآمدی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان موثر است؟

۲- آیا تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی در میزان خودکارآمدی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان در مرحله پیگیری یک ماهه ادامه دارد؟

مروری بر پیشینه مطالعه

✓ شوارتز و لوش تینسکا (۲۰۰۷) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که افراد با خودکارآمدی قوی، اهداف مشکل تری را انتخاب می کنند، آن ها روی موقعیت ها و شرایط توجه می کنند به جای آنکه به موانع اهمیت دهند.

✓ پژوهش شوارتز (۱۹۹۹) نشان می دهد خودکارآمدی روی میزان استقامت، تعهد و تلاش برای دست یابی به هدف، اثر می گذارد.

✓ پژوهش های دیگر نشان می دهند خودکارآمدی با انگیزش تحصیلی (براینت، ۲۰۱۷؛ دوگان، ۲۰۱۵)، عملکرد تحصیلی (چمرز و همکاران، ۲۰۰۱؛ وونگ و همکاران، ۲۰۱۰؛ سینان و جونگر، ۲۰۱۶)، تلاش و موفقیت تحصیلی (لی، ۲۰۱۲) رابطه مثبت دارد.

مروری بر پیشینه مطالعه

□ تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی بر روی خودکارآمدی دانشجومعلمان تاکنون مورد مطالعه قرار نگرفته است، لیکن تأثیر آن در بسیاری از زمینه های دیگر به وفور تایید شده است که در ادامه برخی از آنها ذکر می شود:

✓ تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی بر کاهش اختلالات رفتاری و هیجانی (پریس و ملور، ۲۰۰۹؛ کوک و همکاران، ۲۰۰۸؛ مگ، ۲۰۰۶).

✓ تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی بر رفتارهای پسندیده اجتماعی، تعامل مثبت اجتماعی و خودکنترلی (بابرج، ۲۰۰۱ و شورت، ۲۰۰۶)

و

روش شناسی پژوهش

□ پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر طرح، نیمه آزمایشی از نوع پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل است.

□ جامعه آماری:

✓ کلیه دانشجویان کارشناسی پیوسته علوم تربیتی ورودی سال ۱۳۹۱ دانشگاه فرهنگیان (پردیس شهیدبهشتی زنجان) که تعدادشان ۲۱۰ نفر بود.

□ نمونه های اولیه و روش انتخاب آنها:

✓ با استفاده از جدول گرجسی - مورگان ۱۳۶ نفر با روش نمونه گیری در دسترس از میان جامعه آماری به عنوان نمونه اولیه تحقیق انتخاب شدند.

روش شناسی پژوهش

□ فرایند نمونه گیری نهایی:

✓ از همه نمونه ها به وسیله پرسشنامه خودکارآمدی شرر و همکاران (۱۹۸۲) پیش آزمون به عمل آمد، ۷۰ نفر از افرادی که در این پرسشنامه نمرات مطلوبی کسب کردند و از لحاظ سایر معیارهای خودکارآمدی مشکلی نداشتند از پژوهش خارج شدند.

✓ ۶۶ نفر از افراد دارای نمرات کمتر از میانگین به عنوان نمونه انتخاب شدند. البته ۶ نفر هم ریزش آماری وجود داشت که سرانجام ۶۰ نفر از نمونه ها وارد طرح نهایی تحقیق شدند

✓ این ۶۰ نفر با روش نمونه گیری ساده به یک گروه آزمایش (۳۰ نفر) و گروه کنترل (۳۰ نفر) تقسیم شدند.

ملاک های ورود افراد به پژوهش

- ✓ کسب نمره ی پایین تر از میانگین در پرسشنامه خودکارآمدی شرر و همکاران (۱۹۸۲)
- ✓ علاقه مند بودن به شرکت در برنامه ی آموزش مهارت های اجتماعی
- ✓ پذیرش پیگیری یک ماه بعد از پس آزمون
- ✓ امضای فرم رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش
- ✓ و ...

ملاک های خروج افراد به پژوهش

✓ وجود آسیب روانی جدی

✓ مشخص شدن مصرف داروهای مواد اعتیاد آور و ...

✓ عدم توافق دانشجومعلم در مورد استفاده از پروتکل

آموزشی

آموزش مهارت های اجتماعی طی ۱۰ جلسه برای گروه آزمایش

✓ جلسه اول) آشنایی با کلیات مهارت های اجتماعی و شرح وظایف دانشجومعلم

✓ جلسه دوم) مهارت گفتگو

✓ جلسه سوم) آمادگی برای گوش دادن به دیگران

✓ جلسه چهارم) احترام به خود در جامعه (عزت نفس)

✓ جلسه پنجم) احترام به احساسات و عقاید دیگران در تعاملات

اجتماعی

آموزش مهارت های اجتماعی طی ۱۰ جلسه برای گروه آزمایش

- ✓ جلسه ششم) آگاهی از احساسات خود و نحوه ابراز آن در جامعه
- ✓ جلسه هفتم) شفاف کردن ارزش های خود و نحوه ی بروز آن در جامعه
- ✓ جلسه هشتم) همدلی و درک متقابل افراد در جامعه
- ✓ جلسه نهم) آموزش نحوه برقراری ارتباط میان فردی، ارتباط کلامی و غیر کلامی موثر در جامعه
- ✓ جلسه دهم) آموزش نحوه انجام فعالیت در گروه ها

یافته ها (بخش توصیفی)

✓ پس از اتمام جلسات آموزش، پس آزمون برگزار شد و در نهایت آزمون پیگیری پس از گذشت یک ماه به عمل آمد.

✓ یافته های توصیفی در قالب شاخص های آماری مانند فراوانی، درصد، میانگین، و انحراف معیار، برای متغیرهای توصیفی مورد مطالعه از قبیل سن، وضعیت تأهل، و نمره های خودکارآمدی گروه های آزمایش و کنترل ارائه شده است.

یافته ها (بخش توصیفی)

جدول ۱: توزیع آزمودنی ها بر حسب سن (سال)

گروه						سن (سال)
آزمایش		کنترل		کل		
قراوانی	درصد	قراوانی	درصد	قراوانی	درصد	
۶	۲۰/۰	۹	۳۰/۰	۱۵	۲۵/۰	تا ۲۱ سال
۱۶	۵۳/۳	۱۶	۵۳/۳	۳۲	۵۳/۳	۲۱ تا ۲۲ سال
۵	۱۶/۷	۲	۱۰/۰	۸	۱۳/۳	۲۲ تا ۲۳ سال
۳	۱۰/۰	۲	۶/۷	۵	۸/۳	۲۳ به بالا
۳۰	۱۰۰/۰	۳۰	۱۰۰/۰	۶۰	۱۰۰/۰	جمع

یافته ها (بخش توصیفی)

جدول ۲: توزیع آزمودنی ها بر حسب وضعیت تاهل

گروه						وضعیت تاهل
آزمایش		کنترل		کل		
فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۲۲	۷۳/۳	۱۹	۶۳/۳	۴۱	۶۸/۳	مجرد
۸	۲۶/۷	۱۱	۳۶/۷	۱۹	۳۱/۷	متاهل
۳۰	۱۰۰/۰	۳۰	۱۰۰	۶۰	۱۰۰/۰	جمع

یافته ها (بخش توصیفی)

جدول ۳: میانگین و انحراف معیار نمره خودکارآمدی گروه های آزمایش و کنترل

متغیر	مرحله	شاخص آماری	میانگین	انحراف معیار	تعداد
خودکارآمدی	پیش آزمون	گروه			
		آزمایش	۴۶/۶۰	۴/۵۷	۳۰
	پس آزمون	کنترل	۴۸/۰۳	۴/۹۵	۳۰
		آزمایش	۵۷/۶۰	۳/۸۳	۳۰
		کنترل	۴۷/۹۳	۷/۰۴	۳۰
		آزمایش	۵۳/۱۷	۴/۳۰	۳۰
	پیگیری	کنترل	۴۵/۴۳	۷/۷۱	۳۰

یافته ها (بخش استنباطی)

جدول شماره ۴: نتایج آزمون لوین درباره پیش فرض تساوی واریانس های نمرات متغیرهای پژوهش دو گروه در جامعه

متغیر	F	درجه آزادی اول	درجه آزادی دوم	سطح معنی داری
خودکارآمدی	۰/۰۵۸	۱	۵۶	۰/۸۱۱

✓ همان گونه که در جدول مشاهده می شود، فرض صفر برای تساوی واریانس های نمره ها در دو گروه آزمایش و کنترل برای متغیر خودکارآمدی تأیید می گردد.

✓ البته، وقتی که حجم نمونه ها مساوی باشد معنی دار شدن آزمون لوین تأثیر قابل ملاحظه ای بر سطح آلفای اسمی نخواهد داشت.

یافته ها (بخش استنباطی)

جدول ۵: نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنف در مورد پیش فرض نرمال بودن توزیع نمرات خودکارآمدی

نرمال بودن			کولموگروف - اسمیرنف			کولموگروف - اسمیرنف		
توزیع	گروه ها	آماره	درجه آزادی	معنی داری	گروه ها	آماره	درجه آزادی	معنی داری
نمرات								
خود	آزمایش	۰/۰۸۷	۲۸	۰/۲۰۰	کنترل	۰/۰۸۹	۲۸	۰/۲۰۰
کارآمدی								

✓ با توجه به جدول ۵، فرض صفر برای نرمال بودن توزیع نمرات پیش آزمون دو گروه در متغیر خودکارآمدی تأیید می گردد.

یافته ها (بخش استنباطی)

جدول ۶: نتایج تحلیل واریانس چند متغیری (*MANOVA*) بر روی میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی دانشجو معلمان گروه های آزمایش - کنترل با مهار پیش آزمون

نام آزمون	مقدار	DF فرضیه	DF خطا	F	سطح معنا داری	مجذور اتا	توان آماری
آزمون اثر پیلایی	۰/۵۷۱	۲	۵۵	۳۶/۶۷			
آزمون لامبدای ویلکز	۰/۴۲۹	۲	۵۵	۳۶/۶۷			
آزمون اثر هتلینگ	۱/۳۳	۲	۵۵	۳۶/۶۷	۰/۰۰۰۱	۰/۵۷	۱
آزمون بزرگترین ریشه روی	۱/۴۴	۲	۵۵	۳۶/۶۷			

یافته ها (بخش استنباطی)

✓ همان طور که در جدول شماره ۶ نشان داده شده است با کنترل پیش آزمون سطوح معناداری همه آزمون ها، بیانگر آن هستند که بین دانشجو و معلمان گروه های آزمایش و کنترل از لحاظ خودکارآمدی تفاوت معناداری مشاهده می شود.

✓ برای پی بردن به این نکته که تأثیر چه متغیری باعث ایجاد تفاوت بین دو گروه شده است، آزمون تحلیل کواریانس یک راهه در متن مانکوا انجام گرفت که نتایج حاصل از آن در جدول شماره ۷ ارائه شده است.

یافته ها (بخش استنباطی)

جدول ۷: نتایج تحلیل کواریانس یک راهه در متن مانکوا (MANCOVA) بر روی میانگین نمرات پس آزمون دانشجومعلم‌ان گروه های آزمایش و گواه با کنترل پیش آزمون

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذورات	توان آماری
خود	پیش آزمون	۱۱/۹۴	۱	۱۱/۹۴	۰/۳۶۱	۰/۵۵۰	۰/۰۱	۰/۰۹۱
کارآمدی	گروه	۱۳۳۴/۷۵	۱	۱۳۳۴/۷۵	۴۰/۴۰	۰/۰۰۰۱	۰/۴۳	۱
	خطا	۱۸۰/۰۲	۵۶	۳۳/۰۶				

یافته ها (بخش استنباطی)

✓ همان طور که داده های جدول ۷ نشان می دهد با کنترل پیش آزمون بین دانشجویان معلمان گروه آزمایش و گروه کنترل از لحاظ خودکارآمدی تفاوت معنی داری مشاهده شد ($P < 0/0001$ و $F = 40/40$).

✓ بنابراین می توان گفت آموزش مهارت های اجتماعی با توجه به میانگین خودکارآمدی گروه آزمایش نسبت به میانگین گروه کنترل، موجب افزایش خودکارآمدی گروه آزمایش شده است.

✓ میزان تأثیر یا تفاوت برابر با $0/42$ می باشد، که نشانگر آن است که ۴۲ درصد تفاوت های افراد در نمرات پس آزمون خودکارآمدی مربوط به تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی می باشد.

یافته ها (بخش استنباطی)

جدول ۸: نتایج تحلیل واریانس چند متغیری (*MANOVA*) بر روی میانگین نمرات پیگیری خودکار آمدی دانشجو معلمان گروه های آزمایش و کنترل با کنترل پیش آزمون

نام آزمون	مقدار	فرضیه DF	خطا DF	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
آزمون اثر پیلایی	۰/۵۷۱	۲	۵۵	۳۶/۶۷	۰/۰۰۰۱	۰/۵۷	۱/۰۰
آزمون لامبدای ویلکز	۰/۴۲۹	۲	۵۵	۳۶/۶۷	۰/۰۰۰۱	۰/۵۷	۱/۰۰
آزمون اثر هتلینگ	۱/۳۳	۲	۵۵	۳۶/۶۷	۰/۰۰۰۱	۰/۵۷	۱/۰۰
آزمون بزرگترین ریشه روی	۱/۳۳	۲	۵۵	۳۶/۶۷	۰/۰۰۰۱	۰/۵۷	۱/۰۰

یافته ها (بخش استنباطی)

✓ همان طور که در جدول ۸ نشان داده شده است، در مرحله پیگیری با کنترل پیش آزمون سطوح معنی داری همه آزمون ها، بیانگر آن هستند که بین دانشجو معلمان گروه های آزمایش و کنترل در متغیر خودکارآمدی تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0/0001$ و $F=36/67$).

✓ برای پی بردن به این نکته که تأثیر چه متغیری باعث ایجاد تفاوت بین دو گروه شده است، آزمون تحلیل کواریانس یک راهه در متن مانکوا انجام شد که نتایج حاصل از آن در جدول شماره (۹) ارائه شده است.

یافته ها (بخش استنباطی)

جدول ۹: نتایج تحلیل کواریانس یک راهه در متن مانکوا (MANCOVA) بر روی میانگین نمرات پیگیری خودکارآمدی دانشجومعلمان گروه های آزمایش و کنترل با کنترل پیش آزمون

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری	مجذوراتا	توان آماری
خودکارآمدی	پیش آزمون	۳۷/۰۹	۱	۳۷/۰۹	۰/۹۵۲	۰/۳۳۳	۰/۰۲	۰/۱۶۰
	گروه	۹۴۱/۷۸	۱	۹۴۱/۷۸	۲۴/۱۷	۰/۰۰۰۱	۰/۳۰	۰/۹۹۸
	خطا	۲۱۸۱/۴۵	۵۶	۳۸/۹۵				

یافته ها (بخش استنباطی)

✓ همان طور که در جدول ۹ نشان داده شده است در مرحله پیگیری با کنترل پیش آزمون بین دانشجومعلمان گروه آزمایش و گروه کنترل از لحاظ خودکارآمدی تفاوت معنی داری وجود دارد ($P < 0/0001$ و $F = 24/17$).

✓ به عبارت بهتر، آموزش مهارت های اجتماعی با توجه به میانگین خودکارآمدی دانشجومعلمان گروه آزمایش در مرحله پیگیری (پس از یک ماه) نسبت به میانگین گروه کنترل، موجب تداوم افزایش خودکارآمدی دانشجومعلمان گروه آزمایش شده است.

✓ میزان تأثیر یا تفاوت برابر با $0/30$ می باشد، به عبارت دیگر، ۳۰ درصد تفاوت افراد در نمرات پیگیری خود کارآمدی مربوط به تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی می باشد.

بحث و نتیجه گیری

✓ نتایج پژوهش نشان می دهد آموزش مهارت های اجتماعی باعث افزایش خودکارآمدی دانشجومعلمان گروه آزمایش شده است.

✓ همچنین نتایج پژوهش نشان می دهد آموزش مهارت های اجتماعی با توجه به میانگین خودکارآمدی دانشجومعلمان گروه آزمایش در مرحله پیگیری (یک ماه بعد) نسبت به میانگین خودکارآمدی گروه کنترل، موجب تداوم افزایش خودکارآمدی گروه آزمایش شده است.

بحث و نتیجه گیری

□ نتایج پژوهش با نتایج پژوهش های:

✓ ویسکوسکی لاوا و پراسکو (۲۰۱۳)، پریس و ملو (۲۰۰۹)، کوک و همکاران (۲۰۰۸)؛

✓ مگ (۲۰۰۶)، میراندا و پرزنداکیون (۲۰۰۰)، شورت (۲۰۰۶)، بابریج (۲۰۰۱)، هرناز (۲۰۰۶)؛

✓ براتی، پورمحمدرضای تجربی، ساجدی و به پژوه (۱۳۹۱)، بیرامی و مرادی (۱۳۸۵)، کریمی، کیخاونی، محمدی (۱۳۸۹)، و یگانه (۱۳۹۳)، همسو و هم جهت است.

بحث و نتیجه گیری

✓ برخورداری از مهارت های اجتماعی می تواند احساس آرامش را در افراد به همراه داشته باشد و با افزایش قدرت کنترل و ارتقاء احساس امنیت و تقویت اعتماد به نفس، افراد می توانند در جهت افزایش خودکارآمدی شان گام بردارند.

✓ دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان به عنوان گروهی مهم در جامعه - که پس از فراغت از تحصیل مسئولیت خطیر تعلیم و تربیت دانش آموزان را برعهده خواهند گرفت - وقتی می توانند توانایی های خود را درک کرده و آن را باور کنند که خودشان را به مهارت هایی چون مهارت های اجتماعی تجهیز کنند.

بحث و نتیجه گیری

✓ بسترسازی برای شناخت بیشتر ابعاد مهارت های اجتماعی توسط دانشجومعلم می تواند منجر به رشد و گسترش این مهارت ها در آنها شده و این مهم به نوبه خود، با رشد و گسترش خودباوری در آنها همراه است.

✓ سخن آخر اینکه، بهره گیری از منابع یادگیری مربوط به خودکارآمدی در روان شناسی و همچنین منابع یادگیری مربوط به مهارت های اجتماعی در جامعه شناسی در کنار سایر منابع یادگیری مرتبط، می تواند موجبات رشد و تعالی و خودباوری دانشجومعلم دانشگاه فرهنگیان را در پی داشته باشد.

پایان